

Datum: 31.03.2025.

Djelovodni broj 16-264/2

ANALIZA ODNOSA SA POVEZANIM TIJELIMA

Shodno terminima i definicijama standarda MEST ISO/IEC 17011:2018 zainteresovana strana je osoba ili organizacija koja ima neposredan ili posredan interes za akreditaciju. Neposredan interes odnosi se na interese onih koji se akredituju dok se posredan interes odnosi na interese onih koji koriste ili se oslanjaju na usluge akreditovanih tijela za ocjenu usaglašenosti.

Zainteresovane strane mogu da uključe tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, njihova udruženja i njihove klijente, industrijske službe, trgovačka udruženja, vlasnike šema, državna regulatorna tijela ili druge državne službe ili nevladine organizacije, uključujući organizacije potrošača.

U skladu sa tačkom 4.4.5 MEST ISO/IEC 17011:2018 ATCG je dokumentovalo i primjenjuje procese koji će pružiti priliku za efektivno uključivanje zainteresovanih strana za zaštitu nepristrasnosti i mora da osigura uravnoteženo zastupanje zainteresovanih strana tako da nijedna strana ne preovlađuje.

Akreditaciono tijelo u skladu sa t 4.4.6 MEST ISO/IEC 17011:2018 identifikuje, analizira i vrednuje rizike, postupa sa rizicima, prati i dokumentuje rizike vezane za nepristrasnost koji proizlaze iz njihovih aktivnosti uključujući bilo kakve sukobe koji proizlaze iz njihovih odnosa sa zainteresovanim stranama. Proces obuhvata identifikaciju i konsultacije sa odgovarajućim zainteresovanim stranama u svemu kako je opisano u t. 4.4.5 radi savjetovanja o stvarima koje utiču na nepristrasnost uključujući otvorenost i percepciju javnosti.

To je način da se obezbjedi da aktivnosti tijela koja su u vezi sa Akreditacionim tijelom Crne Gore (povezana tijela) ne dovode u pitanje povjerljivost, objektivnost i nepristrasnost procesa akreditacije .

Analiza odnosa sa povezanim tijelima predstavlja dokumentovane odnose sa povezanim tijelima kako bi se utvrdile rizične situacije koje vode sukobu interesa, bilo da one proizlaze iz ATCG iznutra ili iz aktivnosti povezanih tijela.

Na osnovu sljedećih referentnih dokumenata MEST EN ISO/IEC 17011:2018, Zakona o akreditaciji (Sl. list Crne Gore br 54/09 i 43/15) i Odluke o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore (Sl list Crne Gore br 21/07) ATCG je identifikovao sljedeća povezana tijela.

1.Ministrastvo ekonomskog razvoja, uključujući institucije infrastrukture kvaliteta

ATCG je nezavisna i neprofitna organizacija koja svoje aktivnosti obavlja u skladu sa Zakona o akreditaciji (Sl list Crne Gore br 54/09 i 43/15) i i Odlukom o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore (Sl list Crne Gore br 21/07).

Osnivač kroz predlaganje godišnjih Zakona o budžetu učestvuje u obezbjeđivanju sredstava potrebnih za nesmetani rad ATCG (uključujući i sredstva vezana za članstvo i učešće ATCG u radu evropskih i međunarodnih organizacija za akreditaciju). Osnivač, ni na koji način, nije uključen u postupak akreditacije tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, kako u proces ocjenjivanja tako ni u proces odlučivanja o akreditaciji. U ime Osnivača, nadzor nad radom ATCG u obavljanju poslova utvrđenih zakonom vrši ministarstvo nadležno za poslove infrastrukture kvaliteta.

U skladu sa zakonom, ATCG je steklo status pravnog lica upisom u Centralni registar Privrednog suda u Podgorici (registracioni broj 10-0000163).

Organizaciona struktura je definisana Statutom ATCG od jula 2017. i data je u Poslovniku o kvalitetu (PK.00).

Obzirom da je Ministarstvo ekonomskog razvoja nadležno za poslove infrastrukture kvaliteta, Institut za standardizaciju (ISME), Zavod za metrologiju (ZZM) predstavljaju povezana tijela u smislu zahtjeva standarda MEST EN ISO /IEC 17011:2018.

Uzimajući u obzir djelokrug rada odnosno poslove koji obavljaju ove dvije institucije na osnovu relevantnih zakona konstatuje se sledeće:

-Institut za standardizaciju (ISME) ne obavlja poslove ocjenjivanja usaglašenosti, kao ni konsultovanja;

-Zavod za metrologiju (ZZM) ne obavlja poslove konsultovanja ali sprovodi ocjenjivanja usaglašenosti mjerila sa propisanim zahtjevima (član 1 Zakona o metrologiji)

Zavod za metrologiju je akreditovan za aktivnosti koje sprovodi u dijelu: kalibracija mjerila temperature i relativne vlažnosti, kalibracija mjerila u oblasti male i velike zapremine, kalibracije mjerila dužine, kalibracije mjerila pritiska, kalibracije etalona i mjerila električnih veličina, frekvencije i vremenskog intervala, kalibracije mjernih uređaja za mjerenje koncentracije radona u vazduhu.

Konstatovano je da u ovom dijelu njihovih aktivnosti evidentne sledeće činjenice:

-ZZM i ATCG imaju različito najviše rukovodstvo;

-ZZM ima osoblje različito od onog koje učestvuje u procesima odlučivanja o akreditaciji,

-ZZM nemogućnosti da utiče na ishod ocjenjivanja u svrhu akreditacije;

-ZZM se ne bavi konsultanskim uslugama u oblasti akreditacije;

-ZZM ima jasno drugačije ime, logotip i simbole,

ATCG konstatuje odsustvo uticaja na nepristrasnost Akreditacionog tijela i mogućnost sukoba interesa

2. Povezana tijela akreditovanih organizacija koji su dio državne uprave i /ili je Vlada Crne Gore njihov vlasnik

ATCG je do sada akreditovao veći broj akreditovanih organizacija koji su dio državne uprave ili čiji je Vlada Crne Gore vlasnik. Akreditovane organizacije su dio Ministarstva unutrašnjih

poslova (Forenzički centar Crne Gore), Ministarstva prosvete, nauke i inovacija (akreditovana tijela koje se nalaze u okviru državnih univerziteta), Ministarstvo zdravlja (IJZCG, Dom zdravlja Bar, ZU Dom zdravlja Glavnog grada), Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (Specijalitička veterinarska laboratorija, Sertifikaciono tijelo za organsku poljoprivredu Monteorganika), Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera (Zavod za hidrometrologiju i sezmiologiju).

Sve pomenute akreditovane organizacije:

- imaju različito najviše rukovodstvo,
- imaju osoblje različito od onog koje učestvuje u procesima odlučivanja o akreditaciji,
- nemaju mogućnosti da utiču na ishod ocjenjivanja za akreditaciju
- imaju jasno drugačije ime, logotip i simbole,
- ne bave se konsultanskim uslugama u oblasti akreditacije

ATCG konstatuje odsustvo uticaja ovih akreditovanih organizacija na nepristrasnost Akreditacionog tijela i mogućnost sukoba interesa

3. Povezana tijela akreditovanih organizacija čiji su zaposleni članovi Upravnog odbora ATCG

Shodno tački 5.7 MEST EN ISO/ IEC 17011:2018 ATCG je identifikovalo najviše rukovodstvo koje ima sveukupnu nadležnost i odgovornost za uspostavljanje politika u pogledu djelovanja akreditacionog tijela, nadzor nad sprovođenjem politika, nadzor nad finansijama, odluke o akreditaciji, ugovorne aranžmane, pri čemu je članovima Upravnog odbora dodjeljena nadležnost i odgovornost za uspostavljanje politika u pogledu djelovanja Akreditacionog tijela i praćenje njihovog sprovođenja .

U skladu sa članom 8 Odluke o osnivanju Akreditacionog tijela Crne Gore u Upravni odbor imenovani su, između ostalog, na predlog Privredne komore Crne Gore, i predstavnici akreditovanih organizacija (CETI i Monteorganika).

U skladu sa t. 4.4.3 MEST EN ISO/ IEC 17011:2018 najviše rukovodstvo ATCG je posvećeno nepristrasnosti. ATCG je dokumentovalo i objavilo Politiku nepristrasnosti koja obuhvata važnost nepristrasnosti pri obavljanju akreditacionih aktivnosti, upravljanje sukobom interesa i obezbjeđivanje objektivnosti svojih akreditacionih aktivnosti.

U skladu sa tačkom 4.4 standarda, identifikovani su sljedeći rizici:

- **Stvarni sukob interesa**
Član upravljačkog tijela ATCG-a ima direktan poslovni interes u CAB-u koji je predmet akreditacije i nadzora.
- **Potencijalni uticaj na strateške i operativne odluke**
Upravni organ učestvuje u donošenju odluka koje mogu imati indirektan ili direktan uticaj na akreditacione politike, procedure, resurse i prioritete.
- **Percepcija pristrasnosti**
I u slučaju formalnog izuzimanja iz pojedinačnih odluka, prisustvo predstavnika

CAB-a u upravljačkom tijelu narušava povjerenje zainteresovanih strana u nezavisnost ATCG-a.

ATCG je identifikovao potrebu za **potpunim uklanjanjem odnosa koji upućuje na sukob interesa**, kroz jednu ili kombinaciju sljedećih mjera:

- isključenje predstavnika akreditovanih CAB-ova iz upravljačkih tijela ATCG-a, **ili**
- izmjena pravnog okvira u cilju jasnog razdvajanja interesa.

Predmetni odnos je, stoga, ocijenjen kao **visok rizik po nepristrasnost**, koji se ne može adekvatno kontrolisati isključivo postojećim mjerama. U skladu sa tim, ATCG je donio odluku o preduzimanju dodatnih korektivnih i preventivnih mjera u cilju eliminacije ili smanjenja identifikovanog rizika na prihvatljiv nivo, uz uspostavljanje mehanizama za praćenje njihove efikasnosti.

Dodatne mjere za obezbjeđenje nepristrasnosti (t. 4.4) treba da uključuju:

- izmjenu sastava upravljačkog tijela
- izmjenu Odluke o osnivanju / internih akata
- jačanje uloge Savjeta za akreditaciju

Imajući u vidu tačku 4.4 MEST EN ISO/IEC 17011:2018, kao i identifikovane odnose sa povezanim tijelima, konstatuje se da se ne može potvrditi potpuno odsustvo uticaja na nepristrasnost Akreditacionog tijela, niti mogućnost sukoba interesa.

4. Odnos sa akreditovanim TOU-ima

U odnosu na akreditovana tijela za ocjenjivanje usaglašenosti, imajući u vidu uspostavljene mehanizme za upravljanje nepristrasnošću, kao i činjenicu da je **ugovornim odnosom izmedju klijenata i ATCG jasno definisana obaveza nepristrasnosti, povjerljivosti i izbjegavanja sukoba interesa**, konstatuje se da nije identifikovan rizik koji bi mogao ugroziti nepristrasnost Akreditacionog tijela.

Sve naprijed navedeno je u okviru sastanka Stručnog kolegijuma ATCG održanog 28.02.2025. bilo predmet analize rizika i sprovođenje istog na najmanju moguću mjeru.

Periodično preispitivanje identifikacije rizika i mjera za njihovo smanjenje po nepristrasnost kroz analizu odnosa sa povezanim tijelima, kao i ponovno vrednovanje potencijalnih rizika po nepristrasnost, realizovaće se kontinuirano koristeći se brojnim mehanizmima, uključujući i konsultovanje sa odgovarajućim zainteresovanim stranama.

Rukovodilac Službe za akreditaciju / rukovodilac kvaliteta

Tanja Radović

